

ARCHEOLOGIE • BOUWHISTORIE

ARCHEOLOGIENOTA – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

MECHELEN – KERKHOFLEI

A. DEVROE
AUGUSTUS 2018

COLOFON

Project

Archeologienota – Mechelen, Kerkhoflei

Opdrachtgever

VME Gummarushof
Zwaanstraat 1 bus 3
2800 Mechelen

Opdrachtnemer

Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba
Lemmensstraat 34
2800 Mechelen
0472/59.31.41
annika.devroe@gmail.com
BE 0680.617.128

Erkende archeoloog: Annika Devroe, OE/ERK/Archeoloog/2015/00085

© 2018 Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba

Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

Inhoud	0
1.1. Archeologisch potentieel.....	1
1.2. Impactbepaling (zie figuur 4-9 Verslag van resultaten)	1
1.3. Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek en bepaling van maatregelen	2

1.1. ARCHEOLOGISCH POTENTIEEL

Het projectgebied ligt ten noorden van Mechelen. Het projectgebied grenst in het zuiden aan de Kerkhoflei, in het oosten aan de Vrouwvlietstraat. Aan de straatzijdes is momenteel een kapel, zusterhuis en school gelegen.

Het projectgebied ligt op een iets hoger gelegen deel tussen de vallei van de Vrouwvliet, die op ca. 310 m ten noorden van het projectgebied stroomt en de Dijle die ca. 470 m ten zuiden stroomt. Op de bodemkaart staat het plangebied als bebouwde zone aangeduid. De gekarteerde bodemtypes in de omgeving doen vermoeden dat hier een matig droge zandbodem aanwezig is met dikke antropogene humus A horizont. Dergelijke plaggenbodems kan gunstig zijn naar oudere archeologische resten toe omdat deze ze mogelijks bedekt. Anderzijds kan een deel van het archeologisch niveau ook opgenomen zijn in de plag waardoor deze (deels) verstoord werd. Landschappelijk en bodemkundig kan het gebied als vrij gunstig beschouwd worden voor menselijke bewoning, namelijk op een hoger gelegen, drogere rug maar nabij waterlopen. In functie van steentijdvindplaatsen wordt het potentieel als lager ingeschat aangezien deze nog dicht bij de waterlopen gesitueerd zullen zijn.

In de nabije omgeving werd nog maar zelden archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het ontbreken van archeologische vindplaatsen is dan ook eerder te wijten aan het ontbreken van systematische onderzoek en niet zozeer aan het ontbreken van archeologische sites. Een proefsleuvenonderzoek ten noorden van het projectgebied leverde geen archeologisch relevante sporen op. Dit terrein werd voor aspergeteelt gebruikt waardoor de ondergrond ook deels verstoord was. De vondsten en sporen uit de omgeving betreffen enerzijds lithische artefacten en anderzijds sites vanaf de late middeleeuwen. Andere periodes zoals metaaltijden kunnen echter niet uitgesloten worden. Archivalische en cartografische bronnen tonen aan dat het projectgebied lange tijd onbebouwd was en in gebruik als akker of mogelijk zelfs wijngaard of boomgaard (15de eeuw). Vanaf de jaren '20 in de 20ste eeuw werden hier een kapel, zusterhuis en school opgericht. Deze werd doorheen de jaren uitgebreid. De oprichting van deze gebouwen zal zeker een zekere verstoring te weeg gebracht hebben in de ondergrond. De onbebouwde binnenplaatsen zijn mogelijk minder tot niet verstoord, hoewel ter hoogte van de speelplaats nutsleidingen verwacht kunnen worden. Het archeologisch potentieel wordt op basis van alle gegevens als laag (prehistorie, periode vanaf de 15de eeuw) tot middelmatig (metaaltijden, vroege en volle middeleeuwen) ingeschat.

1.2. IMPACTBEPALING (ZIE FIGUUR 4-9 VERSLAG VAN RESULTATEN)

Het projectgebied bestaat momenteel uit een kerk en schoolgebouwen met op de binnenruimte enkele bijgebouwen en groen. De bestaande kerk- en schoolgebouwen zullen omgevormd worden tot een cohousingproject. De bijgebouwen op de speelplaats werden reeds tot net boven de vloerplaat afgebroken, de andere gebouwen blijven behouden. De woning ter hoogte van nr. 39 wordt van dit perceel gesplitst en maakt geen deel uit van deze omgevingsvergunning.

De bestaande noordelijke en oostelijke schoolgebouwen zullen omgevormd worden tot verschillende woonunits. De bestaande vloeren zullen verwijderd worden en beperkt uitgegraven (ca. 30-70 cm) om hieronder een isolatiepakket en nieuwe vloer te plaatsen. De nieuwe nutsleidingen zullen op ca. 80 cm diepte aangelegd worden. Ter hoogte van unit 1 wordt aan de buitenzijde een buitenlift voorzien van ca. 6 m². Per unit wordt een terras voorzien. Hiervoor zal men ca. 30 cm diep gaan.

De kerk zal gebruikt worden als polyvalente ruimte. De oostelijke zone met twee bergingen en podium (vroeger koor) is onderkelderd. In het westen wordt een bar, vestiaire en sanitaire ruimte voorzien. De vloer van de kerk zelf blijft behouden.

De pastoriewoning blijft behouden zoals ze is.

De bestaande servitudeweg vanaf de Kerkhoflei blijft behouden. Ten westen hiervan worden 5 parkeerplaatsen voorzien, ten oosten ervan nog 4 parkeerplaatsen en een fietsenstalling en berging voor afval. Ten noorden van de kerk wordt nog een fietsenstalling voorzien. Hierbij zal men ca. 50 cm diep gaan.

In de tuinzone worden verschillende planten- en bloemenperken, speelweides en nieuwe bomen voorzien. De aanleg hiervan zal slechts een beperkte invloed hebben op de ondergrond. Daarnaast zullen in de tuinzone nog enkele zaken aangelegd worden die wel een ingreep hebben op de bodem:

- Zwemvijver (67 m²): deze gaat 1,8 m diep.
- Rietveld (21 m²): deze gaat ca. 1,5 m diep.
- Regenwaterputten in de noordoostelijke hoek van de tuin (ca. 570,7 m²) en regenwaterput in de zuidwestelijke hoek en twee septische putten: deze gaan 3,5 m diep.
- Zitkuil (ca. 24 m²): deze gaat 70 cm diep
- Westelijke wadi (16,7 m²) en oostelijke wadi (74,4 m²): deze gaat 20 cm diep
- Beo-veld: hierbij worden 33 wisselaars op een tussenafstand van 6 m geplaatst
De nutsleidingen gaan ca. 80 cm diep.

1.3. VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE ONDERZOEK EN BEPALING VAN MAATREGELEN

Op basis van het bureauonderzoek kan niet aangetoond worden of een archeologische site aanwezig is of niet.

Ter hoogte van de schoolgebouwen zullen de vloeren ca. 30-70 cm verdiept worden met lokaal een diepere verstoring (80 cm) voor de nutsleidingen. Deze verstoring zal mogelijk slechts beperkt dieper gaan dan de huidige verstoring (funderingskoffer vloer, vroegere nivellering) waardoor bijkomend onderzoek hier niet nuttig lijkt.

Ter hoogte van de kapel en de pastorie zullen geen ingrepen in de bodem gebeuren. Hier dient dan ook geen bijkomend onderzoek te gebeuren.

Enkel ter hoogte van de binnenplaats zullen nog bodemingrepen gebeuren. Hier zullen enerzijds de vloerplaat van de sanitaire ruimte en verhardingen verwijderd worden, anderzijds zullen hier nieuwe bodemingrepen gebeuren. Het gaat onder meer om het aanleggen van parkeerplaatsen, fietsenstallingen, waterputten en septische putten, een zwemvijver, wadi's, zitkuil en terrassen. De palen van het BEO-veld zullen slechts zeer lokaal een verstoring te weeg brengen. Het gaat om een oppervlakte van ca. 2500 m² waarbij op verschillende plaatsen het archeologisch niveau geraakt zal worden. Ter hoogte van de aan te leggen bloem- en plantbedden zal dit mogelijk niet het geval zijn. Aangezien het om buitengebied gaat is de oppervlakte van ca. 2500 m² een vrij beperkte oppervlakte om te onderzoeken. Gezien de hiermee gepaarde beperkte kenniswinst en het laag tot middelmatig archeologisch potentieel wordt geen bijkomend onderzoek geadviseerd.

Naar aanleiding van het bureauonderzoek zijn geen verdere maatregelen vereist. Er dient dan ook geen programma van maatregelen opgesteld te worden.